

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Становлення України, як високотехнологічної конкурентоспроможної держави неможливе без впровадження новітніх конкурентоспроможних технологій. Однак консервація застарілої структури виробництва України призводить до значних економічних втрат й унеможлиблює його інноваційний розвиток. Тому для здійснення структурної перебудови економіки за інноваційною моделлю необхідно, перш за все, переорієнтувати державну політику з фінансової донорської підтримки окремих підприємств і галузей виробництва на створення привабливих умов і середовища для інвестування інноваційної діяльності та розповсюдження інновацій у всіх секторах вітчизняної економіки.

Оцінка стану інноваційної діяльності України дозволяє виділити фактори, які заважають підприємствам запроваджувати інновації, зокрема: недосконалість законодавчої бази; недостатній обсяг власних коштів промислових підприємств; несприйнятливність підприємств до нововведень; великі витрати на нововведення; недостатня фінансова підтримка держави; складність в налагодженні кооперації з іншими підприємствами й науковими організаціями; відсутність коштів у замовників; відсутність попиту на інноваційну продукцію; недостатня інформація про ринок збуту, нові технології; тривалий термін окупності інновацій; високий рівень економічного ризику; відсутність кваліфікованого персоналу.

Інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів, кількість підприємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком і становить 12–13%, що менше в 3–4 рази, ніж в інноваційно розвинутих економіках. Наукоємність промислового виробництва знаходиться на рівні 0,3%, що на порядок

менше від світового рівня. При цьому майже третина коштів, що витрачаються на інноваційну діяльність, припадає на закупівлю обладнання, в той час як на придбання прав на нову інтелектуальну власність або на проведення науково – дослідних робіт витрати на порядок менші. Майже половина з інноваційних підприємств не фінансують проведення в інтересах свого виробництва наукових досліджень. Проте таке становище обумовлено як недостатністю коштів, так і відсутністю дієвої державної системи стимулювання інноваційної діяльності.

Аналізуючи динаміку активності промислових підприємств, що займалися впровадженням інновацій протягом 2000-2013 років, можна побачити, що пік активності припадає на 2000-2002 роки (максимальна частка 14,8%). Після 2002 року іде різке зменшення активності до 2005 року (мінімальна частка 8,2%). Далі активність промислових підприємств поступово збільшується і у 2013 році досягає значення 13,6% [1, с.115].

Вищою за середню в Україні частка інноваційних підприємств була серед підприємств із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення (34,9 % підприємств виду діяльності), машинобудування (24,5%), а також хімічної та нафтохімічної промисловості (24,0%); у розрізі регіонів – на промислових підприємствах Одеської, Харківської, Херсонської, Миколаївської, Запорізької, Хмельницької, Черкаської, Івано-Франківської, Сумської, Тернопільської, Чернігівської, Чернівецької областей, міст Києва та Севастополя [2].

Інноваційно-привабливим можна назвати те підприємство, що може вчасно реагувати на виклики сьогодення та вдосконалювати свій інноваційний потенціал, формувати нову інноваційну інфраструктуру, а також швидко адаптуватись до умов інноваційного клімату, проводити моніторинг інноваційного потенціалу.

Отже, для забезпечення ефективного інноваційного розвитку економіки доцільно створити фонд сприяння формуванню малих підприємств у науково-інноваційній сфері; запровадити мінімальні орендні ставки для малих інноваційних фірм; встановити квоти для малих інноваційних підприємств при формуванні держзамовлень на інноваційну продукцію; розробити стратегічні програми інноваційного розвитку підприємств.

Література

1. Омельчак Г.В. Концептуальні основи розвитку інноваційного потенціалу підприємств / Г.В. Омельчак // Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво . – 2014. – № 2. – С. 113-118.

2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.